

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

д.мед.н., професора, професора кафедри акушерства та гінекології №1 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова МОЗ України Конькова Дмитра Геннадійовича на дисертаційну роботу Григурко Дар'ї Олександрівни «Профілактика інтраопераційних, ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень у модифікованому кесаревому розтині», представлену до захисту у спеціалізовану вчену раду ДФ 41.600.006 Одеського національного медичного університету МОЗ України створена наказом МОН України №965 від 03.09.2021 для розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

Актуальність теми дисертації.

Кесарів розтин в даний час як в Україні, так й за кордоном, є однією з найбільш поширених видів оперативних пологів. Згідно зі статистикою, яка охоплює більше 30 країн різних континентів, середня частота кесаревого розтину становить 21,0%, тобто кожна п'ята дитина народжується оперативним шляхом. Зростання частоти оперативного розродження не виправдало очікувань, щодо скорочення як перинатальної, так й материнської захворюваності та смертності. Частота інтра- та післяопераційних ускладнень, асоційованих із кесаревим розтином не має тенденції до зменшення. Актуальність обраної теми обумовлена й тим, що удосконалення традиційних методик кесаревого розтину та розробка нових має дозволити: знизити частоту родового травматизму, перинатальну захворюваність та смертність; поліпшити якість життя жінки після кесаревого розтину, підвищити можливість раннього контакту між матір'ю та дитиною з адекватним становленням лактації; зменшити відсоток інфекційно-запальних захворювань пуерперального періоду, що сприятиме якості відновлення нижнього сегмента й оптимальному перебігу наступної вагітності і пологів.

На підставі вищевикладеного, можна зробити висновок, що тема та мета представленої дисертаційної роботи спрямована на покращання наслідків оперативного розродження для матері та новонародженого шляхом зміни організаційного підходу до проведення абдомінального розродження із залученням програми ERAS.

Для досягнення поставленої мети здобувач поставила конкретні завдання, після вирішення яких вдалося отримати дані, що відрізняються принциповою новизною та відкривають перспективний напрямок наукових досліджень.

Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету МОЗ України «Розробка та впровадження алгоритмів діагностики, лікування та профілактики актуальних захворювань репродуктивної системи жінок» (№ державної реєстрації 0112U8308 від 30.11.2017р). Дисертантка є співвиконавцем роботи. Авторкою самостійно розроблено дизайн дослідження, виконано набір пацієнток, проведені оперативні втручання за різними методиками (в якості хірурга (56 операцій) та асистента (52 операції)), проведено статистичну обробку даних, аналіз отриманих результатів, підготовлені до друку статті та тези в матеріалах конференцій, а також забезпечене впровадження наукових розробок у практичну діяльність закладів охорони здоров'я.

Наукова новизна результатів дослідження

Провівши оцінку найважливіших здобутків дисертаційного дослідження, варто відмітити наступні результати, що мають вагому наукову новизну. Авторкою розширені наукові дані щодо особливостей клінічного

перебігу інтра- та післяопераційного періодів у пацієток з урахуванням модифікації технічних етапів оперативного втручання і залучення основних положень «Програми прискореної післяопераційної реабілітації».

Науково обґрунтовано доцільність запропонованої методики кесарева розтину що дозволило зменшити загальну частоту ускладнень в інтра- та післяопераційному періоді.

Практичне значення наукового дослідження

Цінним у практичному аспекті є запропонований у роботі підхід до оптимізації методики кесаревого розтину та ведення жінок за основними положеннями «Програми прискореної післяопераційної реабілітації», що дозволило вірогідно зменшити частоту ускладнень в післяопераційному періоді, знизити кількість випадків субінволюцій матки та скоротити тривалість стаціонарного лікування.

Розроблена та адаптована для практичного використання методика оперативного розродження дозволила покращити загальний стан новонароджених, знизити частоту розвитку гіпоксично-ішемічного ушкодження центральної нервової системи та скоротити потребу у лікуванні на III рівні медичної допомоги в ранньому неонатальному періоді.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації

Підхід дисертантки до обраної теми та поставлених завдань наукового пошуку відзначається ґрунтовністю дослідження, дана дисертаційна робота виконана на достатньо високому та сучасному науково-методичному рівні.

Наукові положення, сформульовані у дисертаційній роботі Григурко Дар'ї «Профілактика інтраопераційних, ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень у модифікованому кесаревому розтині», висновки та практичні рекомендації базуються на достатній кількості досліджень (205 вагітних жінок, що були розроджені шляхом кесарева розтину).

Розроблений дисертанткою дизайн дослідження дозволив досягти рандомізації клінічного дослідження, що звело до мінімуму відмінності між групами по відомим та невідомим ознакам, які потенційно могли б вплинути на результат.

Слід відмітити, що методично вірний підхід до вирішення поставлених завдань, використання сучасних високоінформативних методів дослідження у поєднанні із достатньою кількістю клінічних спостережень та застосування сучасних комп'ютерних технологій для обробки результатів дослідження із використанням пакету прикладних статистичних програм забезпечили достовірність та репрезентативність отриманих автором наукових результатів.

Обсяг проведених клінічних досліджень, кількість одержаних результатів, застосовані методи статистичної обробки даних є у повній мірі достатніми для формулювання зважених наукових положень. Висновки та практичні рекомендації що були сформульовані в дисертації, базуються на результатах, що були отримані у процесі виконання роботи, достатньо аргументовані, відповідають поставленій меті та завданням дослідження, мають теоретичне та практичне значення. Необхідно відзначити, що висновки дисертаційного дослідження мають об'єктивний характер, адекватні та цілком логічні.

Основні положення дисертаційного дослідження Григурко Д.О. були оприлюднені на науково-практичній конференції з міжнародною участю «Перинатальна медицина в Україні: проблеми, досягнення, пріоритети» (Чернівці, 2019); науково-практичній конференції з міжнародною участю «Конверсії в сучасному акушерстві «Прееклампсія та передчасні пологи» Київ, 2019); IV науковому конгресі з міжнародною участю «Невідкладні стани та анестезіологічне забезпечення в акушерстві, гінекології та перинатології» (Київ, 2019); XVIII конгресі Світової Федерації Українських Лікарських Товариств (Львів, 2020); міждисциплінарній науково-практичній конференції з міжнародною участю «Сучасні напрямки перинатальної та репродуктивної медицини: від теорії інноваційного пошуку до практики» (Одеса, 2021).

Спрямованість науково-практичних конференцій, де відбувалася апробація дисертаційного дослідження, характер статей та виступів дисертантки, у яких відображено положення дисертації і результати проведених досліджень, повною мірою розкривають дослідницьку проблему.

Дисертаційна робота п. Григурко достатньо повно викладена в опублікованих працях. За матеріалами дисертації опубліковано 10 наукових робіт, з них 7 статей у рекомендованих фахових виданнях ДАК МОН України, у тому числі 3 статті в закордонних виданнях, одна з яких включена до міжнародних наукометричних баз SCOPUS, отримано один патент на корисну модель та один патент на винахід, 2 статті в науково-практичних журналах, 1 теза у матеріалах наукових конгресів та форумів, пов'язані із дисертаційним дослідженням.

Оцінка змісту дисертації.

Дисертаційна робота побудована за традиційною схемою наукових рукописі. Основний обсяг дисертаційної роботи викладена на 170 сторінках комп'ютерного тексту. Структура дисертації відповідає вимогам ДАК, складається із анотації (13 сторінок), вступу, огляду літератури, критеріїв зарахування та відрахування з дослідження, дизайну проспективного клінічного дослідження, опису матеріалів та методів дослідження, клінічної характеристики обстежених пацієнтів, результатів власних досліджень та їх обговорення, висновків, практичних рекомендацій та списку літератури, який містить 151 джерело (з них 72 кирилицею та 79 латиницею) і займає 17 сторінок, додатків (13 сторінок). Робота написана у науковому стилі, грамотною літературною мовою. Всі розділи дисертації написано чітко із дотриманням структури роботи відповідно до дизайну дослідження.

У «Вступі» здобувач чітко обґрунтувала актуальність проблеми, науково коректно сформулювала мету, що корелює із темою та конкретизується у завданнях, висвітлила новизну та практичну значимість роботи, навела відомості про апробацію.

Перший розділ дисертації «Огляд літератури» складається із 3 підрозділів, викладений із використанням переважно новітніх вітчизняних та закордонних літературних джерел. Автор, ґрунтовно проаналізувавши достатню кількість літературних джерел, в тому числі іноземних, подає повну характеристику стану проблеми існуючих на сьогодні у науковій літературі стосовно оптимізації оперативного розродження шляхом кесарева розтину, а також сконцентрувала свою увагу на основних суперечливих моментах даної проблеми. Проведене дисертанткою дослідження літературних джерел демонструє її обізнаність у проблемі, показує вміння аналізувати складні, а часом й суперечливі дані.

У розділі «Матеріали та методи дослідження» дисертантка достатньо вдало обґрунтовує вибір запропонованих методик для власного дослідження проблеми. Дисертантка обстежила достатню кількість пацієнток, а глибина та кількість використаних сучасних клінічних та статистичних методів відповідають вимогам, що стосуються такого виду робіт. Всі дослідження проведені з дотриманням основних біоетичних норм Гельсінської декларації. Авторка чітко описує запропонований нею підхід до дизайну дослідження, етапність його проведення. Розділ завершується відомостями про методи статистичної обробки, що були задіяні для узагальнення отриманих цифрових результатів.

У розділі 3 висвітлено клінічні аспекти дисертаційного дослідження. Розділ викладений структуровано, проілюстрований рисунками які чітко відображають відмінність власної техніки абдомінального розродження. Авторкою максимально детально викладена поетапність кроків кесаревого розтину за розробленою модифікованою методикою.

Розділ 4 «Клініко-анамнестична характеристика груп дослідження на допологовому етапі» присвячений аналізу особливостей репродуктивного, соматичного та гінекологічного анамнезів, перебігу вагітності у жінок що були задіяні у клінічному дослідженні, проведена порівняльна оцінка показань до планового та ургентного кесаревого розтину, де у контексті цього виділено

систему предикторів, що дозволяє більш обґрунтовано підійти до формування групи ризику.

Розділ 5 проспективного клінічного дослідження обґрунтовує практичну доцільність використання розробленої авторкою модифікованої методики кесаревого розтину з використанням «Програми прискореної післяопераційної реабілітації». П. Григурко акцентує увагу на наступних перевагах власної методики КР, а саме: мінімізація інтраопераційної крововтрати, зменшення загальної тривалості оперативного втручання, скорочення часу до моменту вилучення плода, зниження показів до проведення гемотрансфузій та гістеректомій, зменшення випадків ураження центральної нервової системи плода та потреба у лікуванні у неонатальних закладах III рівня.

Інформація, що викладена у розділі **аналізу та узагальненню отриманих результатів дослідження**, є логічною, послідовною, усі положення аргументовані та підтверджуються фактичним матеріалом. Григурко Дар'я Олександрівна вдало проводить аналіз отриманих результатів у вигляді порівняння основних етапів наукового пошуку, логічно підбиває підсумки проведених досліджень, зіставляючи їх із сучасними даними вітчизняної та зарубіжної літератури.

Висновки та практичні рекомендації впливають з результатів проведених досліджень, у більшості сформульовані стисло та чітко, повністю відображають зміст роботи, зроблені на основі фактичного матеріалу дисертації та статистичної вірогідності отриманих результатів, відповідають завданням дослідження та свідчать про досягнення поставленої мети.

Список використаних джерел оформлений згідно чинних вимог ДАК, відповідає посиланням у тексті дисертації.

Оцінка роботи - позитивна. Принципових зауважень немає.

При позитивній оцінці роботи виникли окремі зауваження, які не вплинули на високу оцінку даного дослідження, а саме деякі вислови та стилістичні огріхи. Зазначені джерела в списку літературі викладені у невідповідній послідовності, дисертація дещо перевантажена таблицями, що

певним чином ускладнює сприйняття матеріалу. Оцінюючи в цілому роботу позитивно, хотілось б у порядку дискусії й уточнення окремих положень одержати відповідь на наступні запитання:

1. Чи змінився підхід до анестезії при виконанні операції за розробленою Вами модифікованою методикою кесаревого розтину?
2. Чим Ви поясните різницю кількості субінволюцій матки у залежності від виду оперативного розродження?
3. Яка кількість лікарів володіє модифікованою методикою кесаревого розтину згідно представлених Вами актів впровадження?
4. З чим були пов'язані випадки ранньої неонатальної смерті Вашому дослідженні?
5. Чи були зафіксовані випадки післяопераційного парезу кишечника у Вашому дослідженні?
6. Яким чином відбувалася «активізація» породіллі у післяопераційному періоді?

ВИСНОВОК

Дисертація Григурко Дар'ї Олександрівни «Профілактика інтраопераційних, ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень у модифікованому кесаревому розтині» виконана в Одеському національному медичному університеті МОЗ України під керівництвом д.мед.н., професора Гладчука І. З. представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина присвячена актуальній проблемі сучасного клінічного акушерства, є закінченою науково-дослідною роботою, яка містить нові положення і нові науково-обґрунтовані результати у галузі акушерства, що в сукупності розв'язують важливе науково-практичне завдання - зниження частоти виникнення інтра- та післяопераційних ускладнень у вагітних, асоційованих із кесаревим розтином.

За актуальністю, науковою новизною, теоретичною та практичною значимістю дисертаційна робота Григурко Д.О. повністю відповідає вимогам п.10, 11 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 №167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 №40, та може бути подана для офіційного захисту на присвоєння наукового ступеня доктора філософії.

Офіційний опонент:

професор кафедри акушерства та гінекології №1
Вінницького національного медичного університету
імені М.І. Пирогова МОЗ України
д.мед.н., професор

Коньков Д.Г.

Міністерство охорони здоров'я України
Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова
Ідент. код 02010669

Підпис _____ Коньков Д.Г.
Завіряю _____
Катинес, відділу кадрів,
Вінницького національного
медичного університету
М. І. Пирогова
Г.О. Старикова
» _____ 20__

Надійшло до спеціалізованої вченої ради з дисципліни «Медицина» № 49 ч. 600.006
24.09.2021 р. Завідувачка осередку _____ Дідиченко Л.В.

Міністерство охорони здоров'я України
Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова
КАНЦЕЛЯРІЯ
Ідент. код 02010801